

Penmail

Jaargang 14, nr. 3 – Juli 2019

Uitgave : Werkgroep Kinderhandschrift

Redactie: Dick Schermer (dick.schermer@upcmail.nl)

Gratis digitaal kwartaalblad met informatie over kinder- en jeugdhandschrift

Doel en doelgroep

Met deze Penmail willen we mensen met belangstelling voor het schrift van kinderen en jeugdigen regelmatig informeren.

We vermoeden dat er bij meerdere groepen behoefte bestaat aan regelmatige informatie op dit gebied: Stichting Schrijfpedagogische Hulpverlening (SPH), Vereniging voor handschriftontwikkeling (VLSM), Nederlandse Orde van Grafologen (NOG), Landelijke Bond van Remedial Teachers (LBRT), Onderwijsadviesdiensten (schrijfspecialisten), schrijftherapeuten.

Afbakening

Penmail zal zich vooral richten op deze terreinen: Schrijfonderwijs, schrijfmethoden, schrijfmateriaal, schriftontwikkeling, schrijftests, verband tussen handschrift en persoonlijkheid, ofwel pedagogische schriftkunde. Informatie op het gebied van krabbels, tekeningen en kalligrafie valt in principe buiten onze doelstelling.

0-0-0-0-0

Graag willen wij op deze plaats de Penmaillezers hartelijk bedanken, die ons wezen op enkele interessante en actuele artikelen. Zo kunnen we alle Penmailontvangers daarvan op de hoogte brengen.

Handschrift ... voortaan immaterieel erfgoed!

Op 25 juni 2019 kwam er uit het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland (KIEN) de zo lang verbeide witte rook. Vanaf begin 2016 heeft het Platform Handschriftontwikkeling om deze toezegging gevraagd. Meerdere keren werd de beantwoording van het voordrachtformulier en het erfgoedzorgplan herschreven, meermalen werd er overlegd. Binnenkort zal 'Handschrift' officieel worden bijgeschreven in de Inventaris Immaterieel Erfgoed Nederland.

Nieuw: Aan de slag met handschriftproblemen

Op 26 juni vond in Nijmegen de presentatie plaats van een nieuwe publicatie: Aan de slag met handschriftproblemen. Hoofdauteur is dr. Anneloes Overvelde, uitg. Boom.

Het boek heeft veel te bieden:

- Geeft inzicht in wetenschappelijk onderzochte feiten die het belang van schrijven onderbouwen;
- staat vol met praktische tips over hoe je het leren schrijven kan bevorderen;
- geeft tientallen oplossingen voor kinderen die ondersteuning nodig hebben bij het aanleren van letters en letterverbindingen.

Het boek is tot stand gekomen in samenwerking met verschillende handschriftexperts uit het onderwijs, het therapeutisch werkveld en de wetenschap.

Ons handschrift verdwijnt ...

Op ED.nl verscheen het recente artikel van Twan Linders "Ons handschrift verdwijnt door computers en mobieltjes, kinderen kampen met schrijfproblemen". Een helaas heel realistisch verhaal.

Vier nieuw bundels

In de reeks "Over kinderhandschrift ... gesproken" zijn bundel 87 t/m 90 verschenen. Van elk hierbij enkele bijdragen.

Bundel 87 (23 artikelen)

- Schrijven in plaats van typen – goed voor het brein, Ludger Fittkau, 2017 (2 p.)
- Waarom schrijven met een pen creatiever is, Suzanne Meijles, 2015 (2 p.)
- Aan de slag met handschriftonderwijs, Anneloes Overvelde c.s. 2019 (1 p.)

Bundel 88 (18 artikelen)

- De leerkracht is oké!? Wat de onderbouwleerkracht wel niet doet aan schrijven, bachelorscriptie, Kirsten Mulder, 2012 (4 p.)
- Digitale tijdperk: Een lerares maakt zich zorgen over het handschrift, Katharina Draub, 2019 (2 p.)

Bundel 89 (22 artikelen)

- Cursief leek de kant van ganzenveer en perkament op te gaan. Nu komt het terug, Emily S. Rueb, 2019 (3 p.)
- Kinderen moeten niet meer leren schrijven met de hand? Pedro de Bruyckere c.s., 2019 (3 p.)
- Pak die pen: écht schrijven is goed voor je brein! Vala van den Boomen, 2016 (2 p.)

Bundel 90 (24 artikelen)

- Het afschaffen van verbonden schrijfschrift. Het gaat om meer dan alleen verwijdering van cultuur-goed, J. Günter Jansen, 2016 (4 p.)
- Waarom is schrijven zo belangrijk? Astrid Vlasman, z.j. (1 p.)

De bundels zijn in pdf-versie verkrijgbaar, na contact met de redactie, en nadat een bedrag van € 5,50 is overgemaakt. Een enkel los artikel kan gratis worden aangeboden.

De inhoud van elke bundel staat vermeld op de website van het Platform Handschriftontwikkeling: www.handschriftontwikkeling.nl.

NIEUW: Van Schrift naar Schrijven

De publicatie “Van Schrift naar Schrijven: Handschriftonderwijs en schrifteducatie” van Else Kooijman-Thomson is verschenen. Op de site <https://vanschriftnaarschrijven.nl>: staat te lezen: Het onderwijs aan de pabo is in beweging.

Voor elk vak aan de pabo is een Kennisbasis geformuleerd die duidelijk maakt over welke kennis een student dient te beschikken. Voor het vak *Schrijven* blijkt die verandering ook uit de ‘nieuwe’ naam: *Handschriftonderwijs en schrifteducatie*.

Maar, kennis alleen is onvoldoende, immers:

**Kunnen zonder kennen kan niet!
Kennen zonder kunnen schiet te kort!**

Daarom combineert Van Schrift Naar Schrijven (SNS) kennis én kunde in één methodiek die bestaat uit een werkschrift en website. SNS is daarmee een ‘blended’ leermiddel.

De **website** behandelt de theorie over handschrift, typschrift en (hand)letteren en hun onderlinge samenhang. Die theorie bestaat uit ‘theorie’, maar ook uit veel voorbeelden, filmpjes, afbeeldingen en illustraties. Schrijven is in ons dagelijks leven immers volop aanwezig.

Het **werkschrift** past de theorie toe, bevat opdrachten bij de theorie, oefent de eigen vaardigheid en verschaft zicht op het eigen schrijfproces en dat van anderen. SNS stimuleert een onderzoekende houding en leert kritisch te kijken.

Wie deze schriftelijke en digitale uitgave van Else Kooijman-Thomson aan zich voorbij laat gaan, weet niet wat h/zij mist!

NIEUW: Dyslexie als kans

In april verscheen “Dyslexie als kans” van de neurowetenschappers Brock & Fernet Eide.

De ondertitel houdt een positieve boodschap in: Ontdek de verborgen talenten van het dyslec-

tische brein. Zij zien dyslexie niet als een leerstoornis, maar als een talent, en beschrijven in hun uitstekend leesbare boek vier STER-krachten die bij dyslecten opvallen: Samenhangende, Tijdgerichte, Episodische, en Ruimtelijke denkvaardigheid.

In duidelijke taal, met veel ervaringen van geslaagde dyslecten, en puntsgewijze samenvatting aan het eind van elk hoofdstuk, krijgt de lezer een goed beeld van de wijze waarop hun brein van vooral de (globaliserende) rechterhemisfeer gebruikmaakt.

In de nieuwsbrief van NEMO-Link van 23 mei j.l., schreef Mathilde Jansen er een uitvoerige recensie over: Het dyslectisch brein verklaard.

Nieuwe trend op agendagebied: Bullet journaling

Allen een hele ontspannen, welverdiende zomertijd gewenst, met de verwachting dat daarna de energie weer volop aanwezig is.

Veel plezier en schrijfgroetend,

Dick Schermer/30.06.19